

วารสารส่งเสริมการเกษตร
Department of Agricultural Extension Journal

กล้วยไม้

ไม้ดอกวิถีไทยสู่ไม้ตัดดอกส่งออก
สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

บอกกล่าวเล่าสืบ

วารสารส่งเสริมการเกษตร ฉบับที่ 320 ในฉบับนี้เราจะพาทุกท่านไปสัมผัสเรื่องราวของ "กล้วยไม้ไทย" ที่มีคุณค่าและเป็นสัญลักษณ์ของความงดงามในวิถีชีวิตคนไทยมายาวนาน กล้วยไม้ไม่เพียงแต่เป็นไม้ดอกไม้ประดับที่บ้าน แต่ยังเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย และกล้วยไม้ที่เราเป็นผู้ส่งออกกล้วยไม้อันดับ 1 ของโลกอีกด้วย ในตลาดโลก กล้วยไม้ไทยมีเสน่ห์เฉพาะตัว ทั้งในเรื่องของสีสันที่สดใส รูปทรงที่หลากหลาย และกลิ่นหอมที่ดึงดูดใจ ทำให้กล้วยไม้ไทยเป็นที่นิยมทั้งในและต่างประเทศ ความสำเร็จของกล้วยไม้ตัดดอกไทยในระดับโลกนั้น ไม่ได้เกิดจากความสวยงามเพียงอย่างเดียว แต่ยังมาจากความมุ่งมั่นและความอดทนของเกษตรกรไทยที่ไม่หยุดพัฒนาและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา ในยุคที่เทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว วงการกล้วยไม้ไทยก็ไม่ยอมล้าหลัง นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเพาะปลูก และดูแลรักษา ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ การตลาด และการขนส่ง ยังทำให้กล้วยไม้ไทยสามารถเข้าถึงตลาดและคนทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว สะดวกมากขึ้น และด้วยการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนทั้ง ภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนประชาชน เชื่อมั่นได้ว่ากล้วยไม้ไทยจะยังคงยืนหนึ่งครองใจตลาดโลกได้อย่างแน่นอน

ติดตามอ่านเรื่องราวสุดประทับใจเกี่ยวกับกล้วยไม้ไทยพร้อมทั้งแรงบันดาลใจจากเกษตรกรผู้มีใจความทุ่มเทได้ภายในเล่ม รับรองว่าอ่านแล้วทุกท่านจะต้องหลงรักกล้วยไม้ไทย และอยากมีเจ้ากล้วยไม้สวย ๆ ไว้สักต้นแน่นอน

กองบรรณาธิการ
กุมภาพันธ์ 2568

ที่ปรึกษา :

นายพีรพันธุ์ คอทอง

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นายพรทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นายครองศักดิ์ สงรักษา

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นายวิรัช บุญเจริญ

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นายสุริยะ คำปวง

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์

ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

นายวุฒิชัย ชินวงศ์

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

นางสาวสุรางค์ศรี วาเพชร

ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

อำนวยการ :

นางสาวพนิดา ธรรมสุรักษ์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร

บรรณาธิการ :

นางสาวอำไพพงษ์ เกษะเทียน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

นางสาวสมิทธิณี ขาวศรี

กองบรรณาธิการ :

นายสุรนนท์ หล้าริ้ว

นายณัฐพิสิษฐ์ จารุงค์

นายวรรณวิทย์ เฉลยผล

นางสาวสรุยา เทียงสุข

นายพศุทธิ์พงษ์ ชัยวงศ์

นางสาวชนกชนม์ ชิมงาม

วัตถุประสงค์ :

เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่นโยบาย การกิจกรรม ส่งเสริมการเกษตร และองค์ความรู้ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและสินค้าเกษตรแปลงใหญ่ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งเผยแพร่ผลการดำเนินงานเพื่อเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในทุกระดับ

จัดทำ :

กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร

☎ 0 2579 9546

✉ agrimedia1@gmail.com

กลุ่มส่งเสริมไม้ดอกและไม้ประดับ

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

☎ 0 2579 1501

✉ flowerdoae@gmail.com

สารบัญ CONTENTS

05

Knowledge

1 Key Message

2 Did You Know?

กล้วยไม้ตัดดอกไทย เป้าหมายไกลสุดทั่วโลก

5 Cover Story

กล้วยไม้ ไม้ดอกวิถีไทย

สู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูงครองใจตลาดโลก

11 Digital DOAE

ก้าวทันยุคดิจิทัลใช้ระบบสารสนเทศ

ช่วยบริหารจัดการประกวดกล้วยไม้

ความงามที่ก้าวสู่ความเป็นสากล

13 Agri - Around

แปลงใหญ่กล้วยไม้ตำบลหนองนกไข่ จังหวัดสมุทรสาคร

ความงามที่สร้างรายได้ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร

11

13

Inspiration

16 Agri - Heroes

นายยุทธ ศรีจินดา

ที่ปรึกษาแปลงใหญ่กล้วยไม้ตำบลหนองนกไข่

ผู้ปลื้มกฤต ไร่เป็นโอกาส

19 Key Success

ผลิตภัณฑ์อันเป็นเอกลักษณ์ของแปลงใหญ่กล้วยไม้

ตำบลหนองนกไข่ ความงามที่ร้อยเรียงด้วยรัก

ที่คู่กันสัมผัสได้

21 Trends

อนาคตกล้วยไม้ตัดดอกในยุค Carbon Footprint

ความงามที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

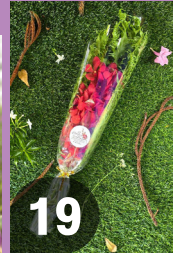
23 Craft & Create

"สวยงาม สดงาม" เคล็ดลับการยืดอายุความงาม

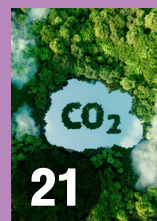
ของกล้วยไม้ตัดดอกในแจกัน

16

19

21

23

ออกแบบและผลิต :

บริษัท คลิ๊กเน็กซ์ อินโนเวชั่น จำกัด 128/323-333

ชั้น 30 อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท

แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

☎ 0 2217 7900

✉ info@clicknext.com

“ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้เป็นผู้ผลิตและส่งออกดอกกล้วยไม้เขตร้อน (Tropical orchid) อันดับ 1 ของโลกยาวนานอย่างต่อเนื่องมากกว่า 50 ปี กล้วยไม้จึงจัดเป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ด้วยสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมกับการผลิตในจังหวัดต่าง ๆ ของไทย ได้แก่ นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี กรุงเทพมหานคร... สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรจากการส่งออกกล้วยไม้ของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กล้วยไม้ตัดดอก เฉลี่ยรวมปีละประมาณ 2 พันล้านบาท...”

นายพีรพันธุ์ คอทอง

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

15 มกราคม 2568

กล้วยไม้ตัดดอกไทย เบ่งบานไกลสู่เวทีโลก

รู้หรือไม่?

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกที่มีมูลค่าสูงเป็นอันดับ 2 ของโลก! ส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้เขตร้อน ได้แก่ สกลหวาย สกลแวนดา สกลอะแรนดา (มอคคารา) และสกลออนซีเดียม โดยในปี 2567 ส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมูลค่าสูงถึง 2,090.24 ล้านบาท แต่หากพิจารณาในแง่ปริมาณการส่งออกประเทศไทย คือ ผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลก ด้วยปริมาณการส่งออกสูงถึง 17,545 ตัน แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของเกษตรกรไทยในการผลิตกล้วยไม้ตัดดอกคุณภาพดีส่งออกสู่ตลาดโลก

สกลหวาย

สกลอะแรนดา
(มอคคารา)

สกลแวนดา

สกลออนซีเดียม

2

วารสารส่งเสริมการเกษตร

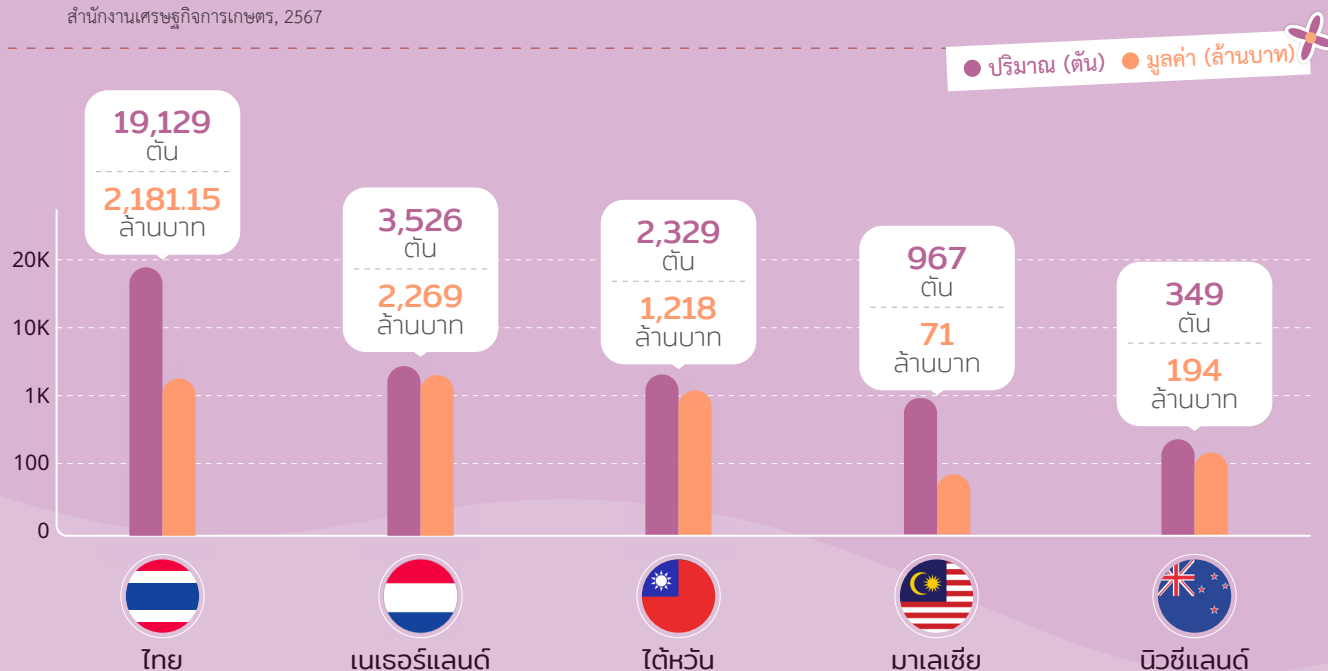
5 อันดับประเทศที่มีปริมาณและ มูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมากที่สุดของโลก

หมายเหตุ : * ปริมาณการ

** ข้อมูลจากการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2568

ที่มา : Trade map, November 2024

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2567

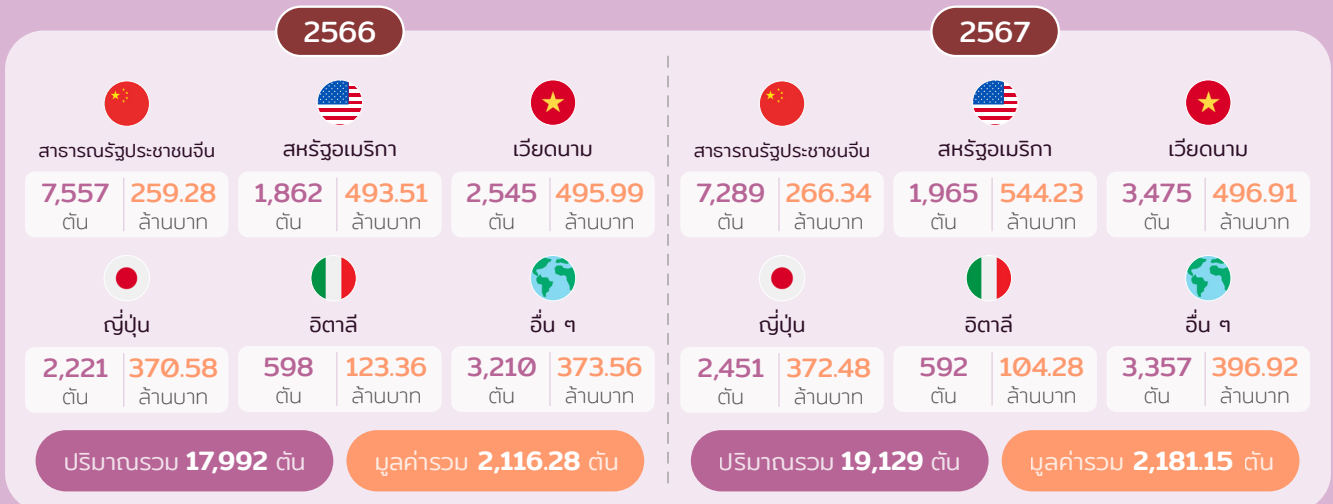

ตลาดส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทยกระจายอยู่ทั่วโลก โดยสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นตลาดสำคัญในเชิงปริมาณ มีสัดส่วนถึงร้อยละ 40 ของปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกทั้งหมด ส่วนสหรัฐอเมริกา นั้น แม้จะมีปริมาณการส่งออกน้อยกว่า แต่มีมูลค่าต่อหน่วยสูงที่สุด กล้วยไม้ตัดดอกของประเทศไทยได้รับความนิยมในแต่ละประเทศด้วยสีสนัที่แตกต่างกัน ได้แก่

	สีขาว	สีชมพูอ่อน	สีม่วงแดงเข้ม
ตลาดเอเชีย	 สาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย ญี่ปุ่น	 สาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย ญี่ปุ่น	 สาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย
ตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกา	 อิตาลี สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย	 อิตาลี สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย	 อิตาลี สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย

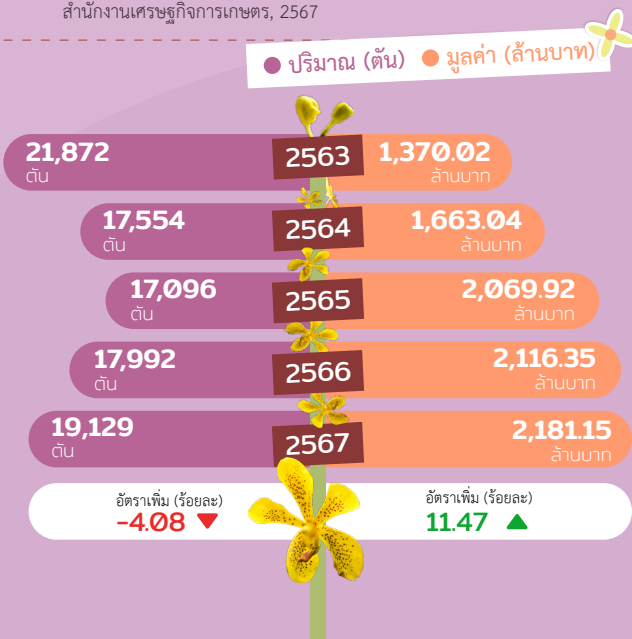
ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอก ของประเทศไทยไปยังประเทศต่าง ๆ

หมายเหตุ : * ประมาณการ ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง, 2567
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2567

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกประเทศไทย

หมายเหตุ : * ข้อมูลจากการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้ากล้วยไม้
ไม้ดอกไม้ประดับ ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2568
ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง, 2567
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2567

กล้วยไม้ตัดดอกมีมูลค่าการส่งออกเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2563 ประชากรทั่วทั้งโลกต้องเผชิญกับวิกฤต โควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก และกระทบโดยตรงต่อการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกไปยังต่างประเทศ ทำให้การส่งออกลดลงเหลือ 1,370.02 ล้านบาท จากนั้น เศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัวขึ้นเรื่อยมาจนกระทั่งในปี 2567 การส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกเพิ่มขึ้นเป็น 2,181.15 ล้านบาท ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 11.47 ต่อปี ถึงแม้จะยังส่งออกได้ไม่ดีเหมือนก่อนเกิดวิกฤตดังกล่าว แต่สะท้อนภาพการพัฒนาคุณภาพของกล้วยไม้ตัดดอกที่ดีขึ้น ในสภาพการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศอย่างรวดเร็วได้

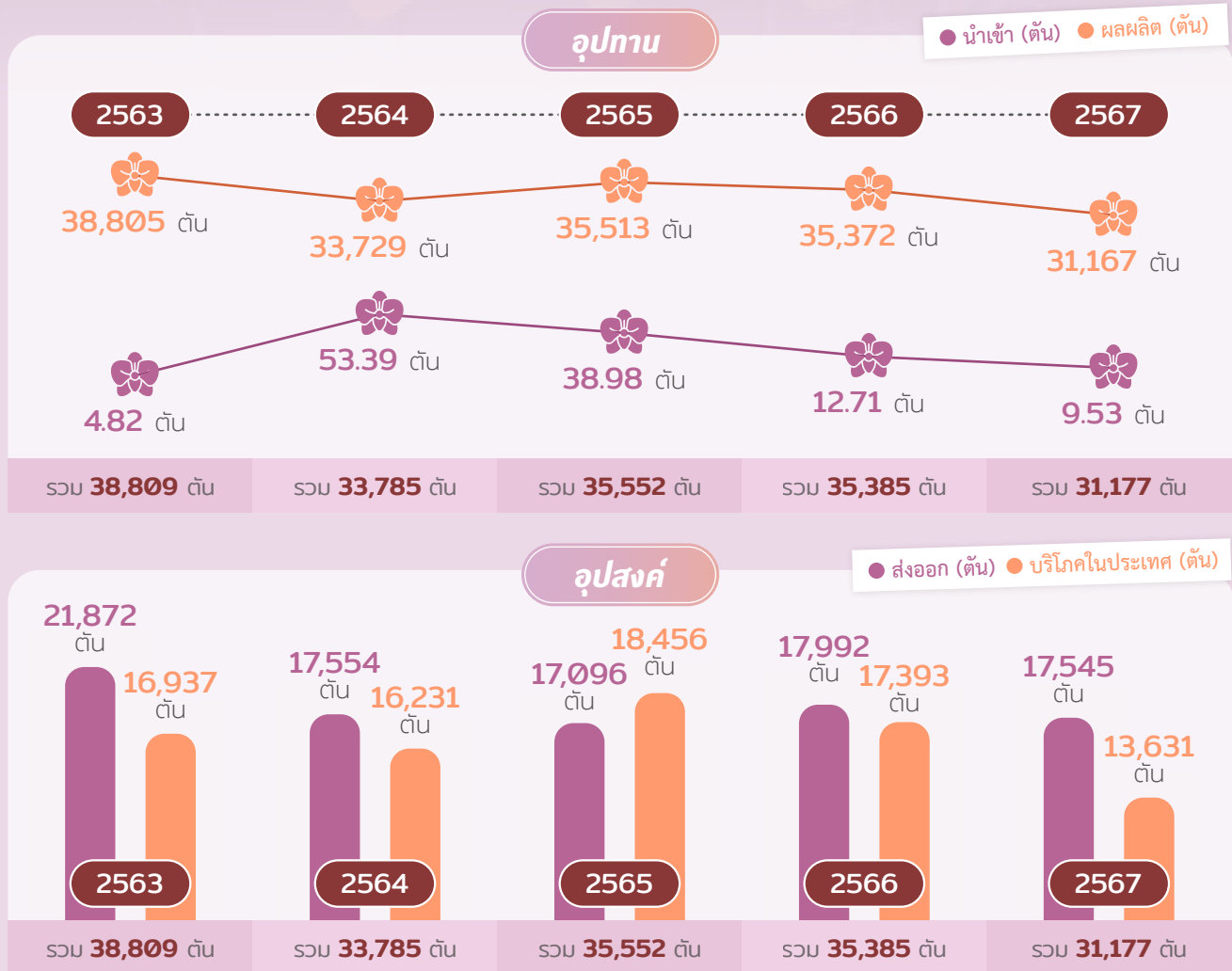
ประเทศไทยส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกเขตร้อน โดยเฉพาะกล้วยไม้สกุลหวาย ครองความนิยมสูงสุดด้วยคุณสมบัติที่โดดเด่น ทั้งความทนทานหลังการตัดดอก อายุการใช้งานที่ยาวนาน และความหลากหลายของสีสนั ทำให้เป็นที่ต้องการในตลาดต่างประเทศ ตามมาด้วยกล้วยไม้สกุลอื่น ๆ เช่น สกุลอะแรนดา (มอคคารา) และสกุลออนซิเดียม ซึ่งต่างก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ภาคกลางของประเทศไทยเป็นแหล่งเพาะปลูกกล้วยไม้เพื่อตัดดอกที่สำคัญที่สุด โดยแหล่งปลูกสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ นครปฐม สมุทรสาคร ราชบุรี กรุงเทพมหานคร และกาญจนบุรี ด้วยสภาพภูมิอากาศและแหล่งน้ำที่เหมาะสม รวมถึงความสะดวกในการขนส่งไปยังตลาดขายส่งที่กรุงเทพฯ และท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเพื่อการส่งออก

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รายงานว่าในปี 2567 ประเทศไทยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวกล้วยไม้ตัดดอก จำนวน 16,447 ไร่ ลดลงร้อยละ 4.28 จากปี 2566 ซึ่งมีพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน 17,183 ไร่ และผลผลิตรวม 31,167 ต้น ลดลงร้อยละ 11.89 จากปี 2566 ซึ่งมีจำนวน 35,372 ต้น สาเหตุมาจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และสภาพอากาศแปรปรวน

บัญชีสมดุลของสินค้ากล้วยไม้ ปี 2563 - 2567

หมายเหตุ : * จากการคำนวณ ** ประมาณการ ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2567

จากข้อมูลปริมาณและมูลค่าของกล้วยไม้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การบริโภค และส่งออก แสดงให้เห็นถึงภาพรวมของสถานการณ์กล้วยไม้ในประเทศไทยช่วงปี 2563 - 2567 ความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจโลกและของไทยมีการชะลอตัว จึงงดใช้จ่ายเงินกับสิ่งฟุ่มเฟือย ส่งผลกระทบโดยตรงกับการจัดกิจกรรมที่ต้องใช้ดอกไม้สดเป็นส่วนประกอบ และพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ซื้อสินค้ายาแพง แต่จะหันไปซื้อไม้ดอกไม้ประดับอื่น ๆ รวมทั้งดอกไม้ประดิษฐ์ที่ราคาถูกกว่าและอายุการใช้งานได้นาน ส่งผลให้ความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกในประเทศ

และส่งออกต่างประเทศลดลงจาก 17,393 ตัน และ 17,992 ตัน ตามลำดับ ในปี 2566 เหลือ 13,631 ตัน และ 17,545 ตัน ตามลำดับ ในปี 2567 โดยมีสัดส่วนความต้องการใช้ภายในประเทศต่อการส่งออกต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 44 : 56

แม้ว่าความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศและต่างประเทศจะมีแนวโน้มลดลง แต่ด้วยศักยภาพและความเชี่ยวชาญของเกษตรกรไทย ควบคู่ไปกับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน อุตสาหกรรมกล้วยไม้ตัดดอกของไทยจึงยังคงเป็นหนึ่งในสินค้าส่งออกที่มีอนาคตสดใส และสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้อย่างต่อเนื่อง **DOE**

กล้วยไม้ ไม้ดอกวิถีไทย สู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ครองใจตลาดโลก

จากแปลงเพาะปลูกเล็ก ๆ ที่เริ่มต้นจากความรักและความใส่ใจ ได้เติบโตและผลิบานสู่ตลาดโลก กล้วยไม้ไทยได้นำพาความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ชุมชน และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศในระดับนานาชาติ ความสำเร็จของกล้วยไม้ไทยเป็นเครื่องพิสูจน์ถึงความสามารถ อุตสาหกรรม ความเชี่ยวชาญ และความใส่ใจของเกษตรกรไทยในการพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงไปสู่ระดับโลก

| กล้วยไม้ สัญลักษณ์แห่งความงดงามที่ผลิบานในทุกช่วงชีวิตคนไทย

กล้วยไม้มีความผูกพันกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทยมาอย่างยาวนาน ความงดงามของกล้วยไม้ได้แทรกซึมอยู่ในทุกช่วงเวลาสำคัญของชีวิตคนไทย ในวันแห่งความสุข กล้วยไม้ถูกนำมาใช้ประดับประดาในงานแต่งงาน สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นไปด้วยความรักและความงดงาม ในเทศกาลต่าง ๆ กล้วยไม้ถูกนำมาใช้ตกแต่งสถานที่ จัดชบวนแห่ และเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมต่าง ๆ ในวันแห่งการรำลึก กล้วยไม้ถูกนำมาเพื่อแสดงความอาลัยและระลึกถึง ในชีวิตประจำวัน กล้วยไม้ถูกนำมาใช้ประดับบ้านเรือน ร้านค้า และสถานที่ต่าง ๆ เพื่อสร้างความสดชื่นและสวยงาม นอกจากนี้ กล้วยไม้ได้เป็นตัวแทนในการมอบให้แก่กันในทุกโอกาส เป็นการแสดงถึงความปรารถนาดี

ความผูกพันระหว่างกล้วยไม้กับวิถีชีวิตของคนไทยไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่ความงามและความสำคัญทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังหยั่งรากลึกสู่เศรษฐกิจของประเทศด้วย กล้วยไม้ คือ ความงามที่สร้างรายได้มหาศาลหล่อเลี้ยงชีวิตเกษตรกรและผู้ประกอบการนับไม่ถ้วน เป็นความภาคภูมิใจที่ถูกส่งต่อทุกดอกที่ส่งออกไป คือความภาคภูมิใจของคนไทย ที่ได้นำความงามและคุณภาพพราวดูสู่สายตาชาวโลก กล้วยไม้จึงเป็นมากกว่าดอกไม้ แต่เป็นสัญลักษณ์ของความหวัง ความมั่นคง และความภาคภูมิใจที่ผลิบานจากวิถีไทยสู่ตลาดโลก

ไม้ดอกวิถีไทย สู่วัฒนคติโลก

กล้วยไม้ไม้ดอกวิถีไทยได้ก้าวขึ้นเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่ครองใจตลาดโลกเป็นดังสัญลักษณ์แห่งความงดงามและความภาคภูมิใจของคนไทยด้วยเหตุผลหลายประการ

ความหลากหลายและเอกลักษณ์

ประเทศไทยเปรียบเสมือนสวนสวรรค์ของกล้วยไม้ ด้วยสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยทำให้เกิดกล้วยไม้หลากหลายสายพันธุ์หลายประเภทที่โดดเด่นทั้งในเรื่องของสีสัน รูปร่าง และกลิ่นหอม ซึ่งทำให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นดังชุมทรัพย์ที่ตอบสนองทุกความต้องการของตลาดโลก

คุณภาพที่เกิดจากความใส่ใจ

เกษตรกรไทยได้สั่งสมประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการเพาะปลูกกล้วยไม้มาอย่างยาวนานทำให้สามารถผลิตกล้วยไม้ที่มีคุณภาพสูง ตรงตามมาตรฐานสากลทั้งในด้านการจัดการเพาะปลูกและเทคนิคในการตัดดอกทำให้กล้วยไม้ไทยมีคุณภาพและอายุการใช้งานที่ยาวนาน จึงทำให้ผู้ส่งออกสามารถส่งสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศได้อย่างมั่นใจ

วัฒนธรรมและมรดกทางธรรมชาติ

กล้วยไม้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย มีความเชื่อมโยงกับประเพณีและเทศกาลต่างๆ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจให้ความสำคัญกับกล้วยไม้ไทยมากขึ้นทำให้มีโอกาสสร้างตลาดใหม่ ๆ

ความใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันเกษตรกรไทยได้รับการส่งเสริมการปลูกกล้วยไม้ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้บริโภคที่หันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

การสร้างแบรนด์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ทำให้มีคุณค่าและมูลค่าสูงขึ้น และกลายเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อได้ง่ายขึ้น

การเข้าถึงช่องทางออนไลน์

การค้าออนไลน์ได้เอื้อต่อการเข้าถึงตลาดใหม่ๆ โดยเฉพาะสินค้าเกษตรโดยผู้ผลิตสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์ของตนได้ทั่วโลกผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ

การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรเกษตรได้ร่วมมือกันสนับสนุนเกษตรกรในการพัฒนาการผลิตการตลาดและการส่งออกกล้วยไม้ การจัดงานแสดงสินค้า และการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ เป็นการเปิดประตูสู่ตลาดโลก ช่วยสร้างการรับรู้และส่งเสริมการตลาดทำให้กล้วยไม้ไทยได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มที่

ความนิยมที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กล้วยไม้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในตลาดโลกด้วยความงดงามความคงทนและความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ และมีอายุการใช้งานยาวนาน ความต้องการกล้วยไม้ที่เพิ่มขึ้นในตลาดโลกทำให้กล้วยไม้ไทยมีโอกาสในการส่งออกและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

มีการพัฒนาที่ไม่หยุดนิ่ง

นักปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้ไทยมีความสามารถในการสร้างสรรค์สายพันธุ์ใหม่ ๆ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวตอบสนองต่อความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนี้ทำให้กล้วยไม้ไทยไม่เคยหยุดนิ่งในการสร้างความประทับใจให้กับผู้คนทั่วโลก

การผสมผสานความสวยงามของกล้วยไม้และการพัฒนาเชิงธุรกิจนี้จึงทำให้กล้วยไม้ไทยสามารถครองใจตลาดโลกได้อย่างประสบความสำเร็จ

| ประเทศไทยดินแดนแห่งกล้วยไม้ Land of Orchid

กล้วยไม้ เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวในวงศ์ (family) ที่ใหญ่ที่สุดของพืชดอกโดยมีกว่า 20,000 ชนิด ทำให้มีความหลากหลายทั้งลักษณะ ต้น ใบ และดอก ตลอดจนความต้องการสภาพแวดล้อมในการเจริญเติบโต ทำให้สามารถเลือกนำมาปลูกเลี้ยงได้โดยปรับสภาพแวดล้อมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ประเทศไทยเป็นถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติของกล้วยไม้เขตร้อนชนิดแท้ (species) มากกว่า 1,200 ชนิด ทั้งประเภทเติบโตอยู่ตามพื้นที่มีซากใบไม้ผู้ทับถม เกาะอาศัยอยู่บนต้นไม้หรืออยู่ตามซอกหินบนภูเขา โดยกล้วยไม้ทุกชนิดจัดเป็นพืชอนุรักษ์ที่มีความเสี่ยงที่จะสูญพันธุ์ การที่มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของกล้วยไม้ประเทศไทยจึงเป็นแหล่งพัฒนาพันธุ์ของกล้วยไม้ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากนักกล้วยไม้ทั่วโลก ความหลากหลายของกล้วยไม้ไทยลูกผสมทั้งที่มีลักษณะคล้ายชนิดแท้แต่มีคุณสมบัติดีกว่า และลูกผสมที่มีลักษณะเป็นที่สนใจ จนได้เป็นที่ยอมรับในระดับโลกว่าประเทศไทยเป็น Land of Orchid ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก

สกุลของกล้วยไม้ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของวงการกล้วยไม้ไทย เช่น แวนดา (Vanda) ช้าง (Rhynchostylis) หวาย (Dendrobium) และลูกผสมข้ามสกุลของกล้วยไม้ที่เจริญทางยอด (intergeneric monopodium) โดยเฉพาะกลุ่มที่ดอกมีกลิ่นหอม เป็นต้น

กล้วยไม้หวาย (Dendrobium) เป็นสกุลที่สร้างรายได้เข้าประเทศจากการส่งออกช่อดอกปีละหลายพันล้านบาท ทำให้กล้วยไม้เป็นไม้ตัดดอกที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดของประเทศ โดยพันธุ์ที่มีการปลูกตัดดอกเป็นอุตสาหกรรมเป็นลูกผสมไม่มีพันธุกรรมของกล้วยไม้หวายชนิดแท้ของประเทศไทยเลย นอกจากนี้ใช้เป็นไม้ตัดดอกแล้วหวายยังสามารถถูกนำไปใช้เป็นไม้ดอกกระถางประดับสวน นอกอาคารประดับในอาคาร และประดับโต๊ะทำงาน เนื่องจากเป็นกล้วยไม้ต้องการความเอาใจใส่น้อยและบางชนิด มีดอกซึ่งมีกลิ่นหอม

แวนดา (Vanda) เป็นสกุลกล้วยไม้ที่เจริญทางยอด พบตามธรรมชาติในประเทศไทยประมาณ 16 ชนิด นักผสมพันธุ์กล้วยไม้ชาวไทยประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ต่อยอดการพัฒนาพันธุ์จากนักกล้วยไม้ชาวฮาวายด้วยสภาพอากาศและเทคนิคการปลูกเลี้ยงที่ชาวสวนคนไทยได้พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้กล้วยไม้สกุลนี้เจริญเติบโตได้เร็วกว่าที่ปลูกในฮาวายและฟลอริดา

การที่นักกล้วยไม้ชาวไทยสั่งสมเชื้อพันธุกรรมอย่างต่อเนื่องกว่า 50 ปี ทำให้แวนดาลูกผสมมีความหลากหลายตลอดจนความสามารถในการทนสภาพแสงแดดรวมทั้งกลิ่นของดอก จึงดึงดูดความสนใจของผู้ที่มีฐานะทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ต้องการนำกล้วยไม้ที่สะท้อนรสนิยมไปปลูกประดับสวนและที่พักอาศัย

ช้าง (Rhynchostylis) เป็นสกุลที่ดอกมีกลิ่นหอมแรง ช่อดอกสวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกล้วยไม้ช้าง (Rhynchostylis gigantea) ซึ่งให้ดอกที่มีกลิ่นหอมแรงในช่วงฤดูหนาว เป็นที่ชื่นชอบของผู้ที่ได้สัมผัสกลิ่นของดอกกล้วยไม้ช้าง

กล้วยไม้ช้างแดงได้ทำชื่อเสียงให้แก่ ศาสตราจารย์ระพี สาคริก เป็นอย่างมาก หลังจากผลงานของท่านได้เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า 50 ปี กล้วยไม้ชนิดนี้และลูกผสมข้ามชนิดซึ่งมีลักษณะเหมือนคล้ายกับกล้วยไม้ช้าง ก็ได้รับความนิยมจากนักกล้วยไม้ในประเทศ

ลูกผสมข้ามสกุลของกล้วยไม้ที่เจริญทางยอด (intergeneric monopodium) เป็นกล้วยไม้ที่เกิดจากการผสมข้ามระหว่างกล้วยไม้หลากหลายสกุลในเผ่าย่อย Aeridinae ถูกผลิตและจำหน่ายเป็นกระถางที่สร้างรายได้เข้าประเทศปีละหลายร้อยล้านบาท จากความน่าสนใจของขนาดของต้น ลักษณะดอก และช่อดอก กล้วยไม้กลุ่มนี้จำนวนหลายพันธุ์ที่ออกดอกขณะที่ต้นยังมีขนาดเล็ก ดอกมีกลิ่นหอมและมีรูปแบบของสีที่แปลกตาจึงนิยมนำไปใช้เป็นไม้กระถางประดับโต๊ะ

ปี 2568 บททดสอบและโอกาสของกล้วยไม้ไทยในตลาดโลก

ภายใต้ความงดงามของกล้วยไม้ไทยที่ผลิบานอย่างต่อเนื่องในปี 2568 นี้ อุตสาหกรรมกล้วยไม้ไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายและโอกาสที่น่าจับตามองจากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้เผยให้เห็นถึงแนวโน้มการผลิตและการส่งออกที่ต้องเผชิญกับปัจจัยหลายประการ อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการแพร่ระบาดของโรค อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตกล้วยไม้ ซึ่งเป็นบททดสอบสำคัญสำหรับเกษตรกรไทย มาตรฐานที่ต้องรักษาในตลาดโลกที่แข่งขันกันอย่างดุเดือด การรักษามาตรฐานคุณภาพของกล้วยไม้ไทยคือ หัวใจสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ซื้อ และรักษาตำแหน่งผู้นำในตลาดโลก

แนวโน้มปริมาณการผลิตในประเทศ

• การผลิต :

ปี 2568 คาดว่าเนื้อที่เก็บเกี่ยวมีแนวโน้มลดลงจากปี 2567 ร้อยละ 3.79 โดยลดลงจาก 16,447 ไร่ในปี 2567 เหลือ 15,823 ไร่ ในปี 2568 เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ไม่จูงใจให้ขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มประกอบกับเกษตรกรบางรายรื้อต้นกล้วยไม้ที่มีอายุมากทิ้ง นอกจากนี้ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นเกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน ที่ดูแลรักษาง่าย สำหรับผลผลิตคาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2567 ร้อยละ 0.57 จาก 31,167 ตัน เป็น 31,345 ตัน ในปี 2568 หากสภาพอากาศเอื้ออำนวย และมีปริมาณน้ำเพียงพอ ไม่มีโรคและแมลงรบกวน ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตเพิ่มขึ้น

• การตลาด :

ปี 2568 คาดว่าความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกภายในประเทศลดลงเล็กน้อย เนื่องจากผู้บริโภคหันไปซื้อดอกไม้ประดิษฐ์ทดแทน เพราะว่ามีราคาถูกกว่าและมีความคงทนต่อการใช้งานยาวนาน อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการมีการพัฒนาและเชื่อมโยงตลาดการขนส่งไปยังภูมิภาคต่าง ๆ รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการใช้กล้วยไม้ภายในประเทศให้มากขึ้นส่วนเรื่องการส่งออก คาดว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยถ้าหากเศรษฐกิจในต่างประเทศกลับมาฟื้นตัวดีขึ้น โดยเฉพาะตลาดส่งออกหลักที่สำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และ จีน ซึ่งยังคงมีความต้องการใช้กล้วยไม้ตัดดอกอย่างต่อเนื่องสำหรับประดับตกแต่งในโรงแรม ร้านอาหาร ภัตตาคาร รวมถึงงานเทศกาล และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จึงเป็นผลดีต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการในการพัฒนากล้วยไม้ให้มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศมากขึ้น

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออกของประเทศไทย

• ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต ได้แก่

- 1 ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เช่น ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง เป็นต้น
- 2 การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรผู้สูงอายุ และยังคงพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเป็นหลัก
- 3 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลต่อการจัดการผลผลิต
- 4 การประสบกับ โรคระบาด โรคเน่าดำ โร เฟลลียไฟ ตามฤดูกาล
- 5 ปัญหาน้ำเค็มรุกกล้าในช่วงหน้าแล้ง สำหรับบางพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตสำคัญ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของดอกกล้วยไม้

• ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางการส่งออก ได้แก่

- 1 ศักยภาพกล้วยไม้ตัดดอกของประเทศคู่แข่งที่ส่งออกไปตลาดเดียวกันมีลักษณะใกล้เคียงกัน
- 2 ความต้องการของตลาดต่างประเทศ มีความต้องการที่แตกต่างกันทั้งคุณภาพ และการนำไปใช้ส่งผลให้เกษตรกรและผู้ประกอบการต้องผลิตและรักษาคุณภาพให้ตรงตามความต้องการผู้บริโภคเพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดในตลาดเดิม รวมถึงการขายตลาดใหม่ในภูมิภาคเดียวกันและภูมิภาคอื่นที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าต่อหน่วยสูง
- 3 ระบบการจัดการโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว เพื่อให้การขนส่งสินค้าจากต้นทางไปยังปลายทางคงคุณภาพ อีกทั้งช่วยลดต้นทุนการขนส่ง
- 4 การใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures: SPS) ของประเทศตลาดคู่ค้าสำคัญ เพื่อกีดกันทางการค้าและป้องกันศัตรูพืช
- 5 อัตราแลกเปลี่ยนที่ผันผวน เช่น เงินบาทแข็งค่า ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคาเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง
- 6 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่สำคัญมีอัตราการเติบโตชะลอตัว ส่งผลกระทบต่อการส่งออก และความต้องการใช้ที่ลดลง

โดยรวมแล้วในปี 2568 แนวโน้มกล้วยไม้ไทยมีทิศทางที่ดี ตลาดกล้วยไม้ไทยมีศักยภาพในการเติบโต หากได้รับแรงหนุนจากการฟื้นตัวของตลาดส่งออกแต่เกษตรกรและผู้ประกอบการต้องเตรียมพร้อมรับมือกับความท้าทายต่างๆ เพื่อคว้าโอกาสในตลาดโลกด้วยการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อขยายตลาดใหม่ เพื่อให้กล้วยไม้ไทยเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่สร้างรายได้ และสร้างชื่อเสียง ให้กับประเทศไทยในเวทีโลกต่อไป

| ประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์กล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ สวย สง่า สะกดใจทั่วโลก

กิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาด กลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ
ภายใต้แนวคิด “Beyond & Journey of Siam Orchids”

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จัดงานกิจกรรมส่งเสริม
การผลิตและการตลาด กลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ภายใต้แนวคิด “Beyond
& Journey of Siam Orchids” แสดงความเป็นเอกลักษณ์เชิงสัญลักษณ์ที่โดดเด่น
ของประเทศไทย และแสดงถึงศักยภาพกล้วยไม้ไทยในทุกมิติให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้าง
ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 17-19 มกราคม 2568 ที่ผ่านมา
ณ Living Hall ชั้น 3 ศูนย์การค้าสยามพารากอน กิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อส่งเสริม
และประชาสัมพันธ์กลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ให้เป็นที่รู้จัก สร้างการรับรู้
เพิ่มโอกาสให้เกษตรกรผู้ผลิต เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภค และผู้ประกอบการได้มากยิ่งขึ้น
รวมถึงเป็นการส่งเสริมการปรับปรุงพัฒนาพันธุ์ใหม่ ๆ ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยี
การปลูกเลี้ยงจากเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ทั่วประเทศด้วย ตลอดจนเพื่อประชาสัมพันธ์
สร้างการรับรู้ การกำหนดให้วันที่ 18 มกราคมของทุกปี เป็น “วันกล้วยไม้แห่งชาติ”

ภายในงานนำเสนอกิจกรรมที่น่าสนใจ ดังนี้

- 1 การประกวดกล้วยไม้ และจัดแสดงสิ่งประกวดที่ได้รับรางวัล และมอบโล่รางวัล
การประกวดยอดเยี่ยมประเภทกล้วยไม้ต้น จำนวน 10 รางวัล และกล้วยไม้ตัดดอก
จำนวน 3 รางวัล เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับเกษตรกร และนับเป็นการส่งเสริม
การพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ โดยผู้ชนะการประกวดรางวัล
ยอดเยี่ยมเข้ารับพระราชทานเกียรติบัตรและถ้วยรางวัลจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือ นายชัยภัทร ศรีรักษา
เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้จังหวัดนครราชสีมา
- 2 การจัดแสดงนิทรรศการ อาทิ บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวงการกล้วยไม้ไทย
เทคโนโลยีการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงผลงานการ
ขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรด้านกล้วยไม้
- 3 การจัดแสดงกล้วยไม้หลากหลายพันธุ์ผสมผสานไม้ดอกไม้ประดับจำแนกเป็น
6 โซน ได้แก่ Orchids garden, Sustainable garden, Integrated garden,
High value product, Decorate garden และ Urban garden แสดงให้เห็นถึง
ความหลากหลายของกล้วยไม้ การปลูกกล้วยไม้ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การยกระดับ
สินค้ากล้วยไม้ให้เป็นสินค้ามูลค่าสูงด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ การใช้ประโยชน์กล้วยไม้ และ
ส่งเสริมกล้วยไม้ชุมชนเมือง รวมทั้งองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง
- 4 กิจกรรมส่งเสริมการขายสินค้า นำกล้วยไม้สด กล้วยไม้แปรรูป ไม้ดอกไม้ประดับ
คุณภาพดีมากกว่า 100 รายการมาจำหน่าย พร้อมให้คำแนะนำในการปลูกเลี้ยง
- 5 การสาธิต Workshop DIY จากกล้วยไม้
- 6 การเสวนาให้ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านกล้วยไม้รวมทั้งกิจกรรมของหน่วยงาน
ราชการ หน่วยงานเอกชน และสถาบันการศึกษา

ยกระดับการผลิต พัฒนาศักยภาพเกษตรกร สร้างสินค้าเกษตรมูลค่าสูง กล้วยไม้แปลงใหญ่

การพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างกล้วยไม้มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศและช่วยให้เกษตรกรสามารถยืนหยัดในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืนกรมส่งเสริมการเกษตรจึงมุ่งยกระดับภาคเกษตร ตามนโยบายตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้เข้มแข็ง ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลโดยให้ความสำคัญในการดูแลเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้อยู่ดีมีสุข มีศักยภาพการแข่งขันที่ทัดเทียมหรือดีกว่าต่างประเทศมีนโยบายและงานหลักสำคัญโดยเฉพาะการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการเกษตรไปสู่การปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จในกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ที่มีแหล่งผลิตกระจายทั่วทั้งประเทศ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้ากล้วยไม้ จัดเป็นไม้ดอกไม้ประดับที่สำคัญของประเทศไทยมีมูลค่าสูงเมื่อเทียบปริมาณและมูลค่ากับพืชชนิดอื่น ๆ สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้อย่างดีและต่อเนื่อง ภายใต้แนวคิด “ทำเกษตร ให้มีมูลค่าสูง” จึงจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ปี 2568 (เป็นการพัฒนา โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง “1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง” ด้านพืช แมลงเศรษฐกิจ และบริการเชิงสร้างสรรค์ ปี 2567) โดยมีเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 200 แปลง ในพื้นที่ 77 จังหวัดครอบคลุมทั้ง 6 ภูมิภาค จำนวน 64 ชนิดสินค้า เป็นการทำเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรแม่นยำสูงที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีชีวภาพเทคโนโลยีหมุนเวียนเพื่อยกระดับการผลิตและคุณค่าเป็นสินค้าเกษตร สร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ ส่งผลต่อรายได้ให้เพิ่มขึ้น 3 เท่าภายใน 4 ปี (พ.ศ. 2567 – 2570)

โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกร สามารถดึงศักยภาพของตนเองเพื่อ

- 1 การปรับปรุงผลิตภาพการผลิต (Improve Productivity) พร้อมกับการศึกษาวิจัยประสิทธิภาพการผลิตอย่างสม่ำเสมอ
- 2 การใช้ประโยชน์จากความรู้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Science Technology and Innovation) ในพัฒนาวิธีการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามความต้องการของตลาด
- 3 การบริหารทางการเงินและบัญชี การลงทุนในตลาดทุน (Financial and Accounting Management, Equity Investment)
- 4 การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Logistics Supply Chain Management)
- 5 การจัดการข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Management and Data Analytics) ซึ่งเป็นการใช้ข้อมูลที่มีในการบริหารจัดการภาคการผลิต
- 6 การบริหารการประหยัดต่อขนาด และการบริหารความมั่นคงวัตถุดิบในห่วงโซ่อุปทาน (Economic of Scale and supply Chain Security)
- 7 การบริหารจัดการภายในแปลงให้เกิดการหมุนเวียนของปัจจัยการผลิต และผลผลิต อย่างยั่งยืน (Circular and Sustainable Business Model : Lean and Clean Factory/ Energy)
- 8 การบริหารจัดการองค์ความรู้ ภาคการผลิตภายใต้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาขององค์กรอย่างยั่งยืน (Environmental, social, corporate governance, ESG) ซึ่งเป็นการผลิตที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อ 3 ด้านหลัก คือ สิ่งแวดล้อม สังคม การกำกับดูแล หรือการบริหารจัดการภายในแปลง ซึ่งเป็นการปรับตัวให้เหมาะสมกับปัจจุบันและอนาคตได้อย่างเหมาะสม สำหรับกลุ่มชนิดสินค้าไม้ดอกไม้ประดับ โดยเริ่มดำเนินการกับกลุ่มแปลงใหญ่กล้วยไม้ หมู่ที่ 2 ตำบลหนองน้ำไข่อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นแปลงแรก

พวกเราทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกล้วยไม้ไทยได้ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกซื้อกล้วยไม้ไทย การสนับสนุนเกษตรกรไทย หรือการเผยแพร่ความงดงามของกล้วยไม้ไทยให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ร่วมกันสร้างอนาคตที่สดใสให้กับกล้วยไม้ไทยเพื่อให้กล้วยไม้ไทยเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยทุกคน **DOE**

ก้าวทันยุคดิจิทัลใช้ระบบสารสนเทศ ช่วยบริหารจัดการประกวดกล้วยไม้ ความงามที่ก้าวสู่ความเป็นสากล

ในพื้นที่ที่เต็มไปด้วยความงดงามของกล้วยไม้ที่มาร่วมประชันความงาม กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ริเริ่มปรากฏการณ์ครั้งสำคัญ ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นพลังขับเคลื่อนในการจัดการประกวดกล้วยไม้ครั้งแรก ซึ่งเป็นการยกระดับการประกวดสู่ความเป็นสากลด้วยระบบลงทะเบียนที่มีความแม่นยำ ฐานข้อมูลกรรมการที่โปร่งใส และฐานข้อมูลพันธุ์กล้วยไม้ที่มีคุณค่า ที่จะทำให้การประกวดกล้วยไม้ในครั้งนี้ไม่เพียงแต่เป็นการแข่งขันเพื่อค้นหาความยอดเยี่ยมเท่านั้น แต่เป็นการเดินทางแห่งความภาคภูมิใจของเกษตรกรไทยและทุกคนในแวดวงกล้วยไม้ไทย พร้อมทั้งร่วมกันเชิดชูและเผยแพร่ความงดงามของกล้วยไม้ไทยให้เป็นที่ยอมรับแก่สายตาชาวโลก

11

วารสารส่งเสริมการเกษตร

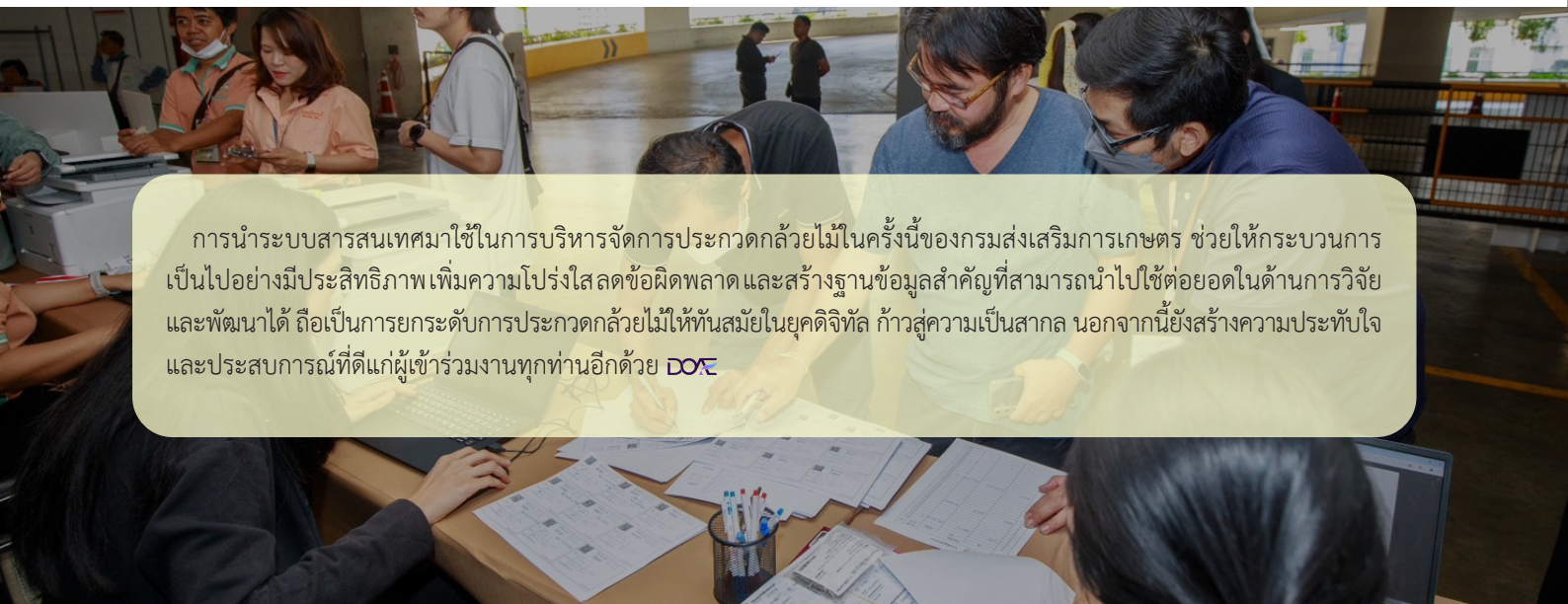
ความสำเร็จการจัดกิจกรรมประกวดกล้วยไม้

ภายใต้แนวคิด “Beyond & Journey of Siam Orchids” ด้วยระบบสารสนเทศ

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ในการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่า และการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์สร้างโอกาสและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับเกษตรกร องค์กรเกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดที่หลากหลายเชื่อมโยงกับผู้ผลิตได้โดยตรง ซึ่งกล้วยไม้ นับเป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจสำคัญของไทย เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้จัดงานกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาด กลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ภายใต้แนวคิด “Beyond & Journey of Siam Orchids” เมื่อวันที่ 17-19 มกราคม 2568 ณ Living Hall ชั้น 3 ศูนย์การค้าสยามพารากอน ภายในงานมีกิจกรรมหลากหลายที่น่าสนใจ หนึ่งในนั้น คือ กิจกรรมการประกวดกล้วยไม้ ซึ่งเป็นเวทีสำหรับเกษตรกร ผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ทั่วประเทศ ได้นำเสนอผลงานอันงดงาม และเป็นการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาสายพันธุ์ใหม่ ๆ ตลอดจน

การพัฒนาเทคโนโลยีการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ เพื่อชิงเงินรางวัล โล่รางวัล และถ้วยพระราชทานจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การประกวดจะแบ่งกล้วยไม้เป็น 2 ประเภท คือ กล้วยไม้ต้น จำนวน 10 รางวัล และกล้วยไม้ตัดดอก จำนวน 3 รางวัล โดยครั้งนี้มีเกษตรกรผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ทั่วประเทศทั้งจากชมรม สมาคม และเกษตรกรรายเดี่ยว รวมทั้งสิ้น 67 ราย นำสิ่งประกวดกล้วยไม้ รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,297 สิ่งประกวด แบ่งเป็นกล้วยไม้ต้น 1,036 สิ่งประกวด และกล้วยไม้ตัดดอก 261 สิ่งประกวด

ปัจจุบันการจัดประกวดกล้วยไม้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เพื่อยกระดับการประกวดให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และทันสมัย กรมส่งเสริมการเกษตรได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าใช้ในการบริหารจัดการประกวดเป็นครั้งแรก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ลดข้อผิดพลาด และทำให้กระบวนการเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ตั้งแต่การลงทะเบียนประกวด การรับสิ่งประกวด การให้คะแนน และการประกาศผล รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

พลังแห่งเทคโนโลยียกระดับ การประกวดกล้วยไม้ไทยก้าวสู่ความเป็นสากล

การพัฒนากระบวนการประกวดกล้วยไม้ของกรมส่งเสริมการเกษตรโดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร่วมกับสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร และคณะกรรมการอำนวยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตและการตลาดกลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ประกอบด้วย

1 ระบบลงทะเบียนและรับสิ่งประกวด

สำหรับเกษตรกรผู้ส่งกล้วยไม้เข้าประกวด สามารถลงทะเบียน บันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อลดปัญหาการใช้เอกสารและข้อผิดพลาดจากการกรอกข้อมูล ระบบจะบันทึกข้อมูลของผู้สมัครและข้อมูลของกล้วยไม้ เช่น สายพันธุ์ อายุ และคุณสมบัติพิเศษ พร้อมทั้งออกหมายเลขสิ่งประกวดให้แต่ละต้น ลดความสับสนจากการลงทะเบียนซ้ำซ้อน

2 ฐานข้อมูลกรรมการและระบบให้คะแนน

สำหรับกรรมการผู้ตัดสิน ระบบสารสนเทศช่วยในการจัดเก็บข้อมูลของกรรมการผู้ตัดสินตามประเภทของกลุ่มกล้วยไม้ อาทิ กล้วยไม้ตัดดอก พัฒนาพันธุ์ หรือ ประเภทสวยงาม ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในสายพันธุ์ต่าง ๆ และประวัติการตัดสิน ทำให้สามารถมอบหมายกรรมการให้เหมาะสมกับแต่ละประเภทของกล้วยไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในกระบวนการให้คะแนนระบบสามารถพัฒนาเป็นแอปพลิเคชันให้กรรมการใช้บันทึกคะแนนแบบเรียลไทม์ ช่วยลดข้อผิดพลาดจากการใช้เอกสาร กรรมการสามารถให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น สี สัน ขนาด และความสมบูรณ์ของดอกกล้วยไม้ โดยระบบจะรวบรวมและคำนวณคะแนนโดยอัตโนมัติ เพิ่มความโปร่งใสและลดความคลาดเคลื่อนในการตัดสิน

3 ฐานข้อมูลพันธุ์ของกล้วยไม้

ฐานข้อมูลกล้วยไม้เป็นแหล่งเก็บข้อมูลสายพันธุ์ของกล้วยไม้ที่ใช้ในการประกวด ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลชื่อวิทยาศาสตร์ ลักษณะเด่น สายพันธุ์ย่อย และแหล่งที่มาฐานข้อมูลนี้ช่วยให้กรรมการสามารถตรวจสอบความถูกต้องของสายพันธุ์กล้วยไม้ได้อย่างสะดวกและยังเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญสำหรับนักวิจัยและเกษตรกรในการพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ ๆ

การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการประกวดกล้วยไม้ในครั้งนี้ของกรมส่งเสริมการเกษตร ช่วยให้กระบวนการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มความโปร่งใสลดข้อผิดพลาดและสร้างฐานข้อมูลสำคัญที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดในด้านการวิจัยและพัฒนาได้ ถือเป็นการยกระดับการประกวดกล้วยไม้ให้ทันสมัยในยุคดิจิทัล ก้าวสู่ความเป็นสากล นอกจากนี้ยังสร้างความประทับใจและประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้เข้าร่วมงานทุกท่านอีกด้วย **DOE**

แปลงใหญ่กล้วยไม้ ตำบลหนองนกไข่ จังหวัดสมุทรสาคร ความงามที่สร้างรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร

หากจะเอ่ยถึง "กล้วยไม้" หลายคนต้องนึกถึง “สมุทรสาคร” เพราะสมุทรสาครเป็นดินแดนแห่งกล้วยไม้ ที่สร้างชื่อเสียงระดับโลกและเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญชนิดหนึ่งที่สร้างรายได้ให้กับพื้นที่ จุดแข็งที่ทำให้สมุทรสาครโดดเด่นปลูกกล้วยไม้มากเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ ด้วยความพร้อมทั้งด้านทำเลที่ตั้ง การคมนาคมสะดวก ใกล้ตลาด และสนามบิน ช่วยให้การกระจายสินค้าและการส่งออกต่างประเทศทำได้รวดเร็ว มีสภาพภูมิอากาศและแหล่งน้ำเหมาะสม พรั่งพร้อมด้วยประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ของเกษตรกรที่มีมากกว่า 50 ปี ตลอดจนการส่งออกที่แข็งแกร่งเพราะมีบริษัทผู้ส่งออกกล้วยไม้ในพื้นที่มากถึง 5 บริษัท และส่งออกได้สูงถึงร้อยละ 40 ของผลผลิต และด้วยการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและเอกชน ในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและแหล่งให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมต่าง ๆ สามารถตอบโจทย์ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ จังหวัดสมุทรสาครมีพื้นที่ทั้งหมด 545,216 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 178,861.13 ไร่ ประมาณร้อยละ 30.08 ของพื้นที่ทั้งหมด หรือประมาณ 115,641 ไร่ (ข้อมูล : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมษายน 2567) โดยกล้วยไม้มีพื้นที่การเพาะปลูกประมาณ กว่า 4,000 ไร่ (ข้อมูล : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2565)

โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง พัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อยกระดับรายได้เกษตรกร

โครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง มีเป้าหมายขับเคลื่อนนโยบายในระดับพื้นที่ (ตำบล) รวม 500 ตำบล (จำนวนตำบลสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูงด้านพืช แมลงเศรษฐกิจ และบริการเชิงสร้างสรรค์/ด้านปศุสัตว์/ด้านประมง) ภายใน ปี 2570 เป็นนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดบูรณาการแผนงาน และงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวในระดับพื้นที่ (ตำบล) ให้ความสำคัญกับการยกระดับรายได้ของกลุ่มเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม มุ่งเน้นการพัฒนาในระดับชุมชนและท้องถิ่น เพื่อเป็นการยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้เพิ่มขึ้น ตามนโยบายของรัฐบาล ในการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้เกษตรกร มีรายได้เพิ่มขึ้น 3 เท่า ในปี 2570 ภายใต้แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริมเพิ่มรายได้”

โดยในปี 2567 กรมส่งเสริมการเกษตรได้คัดเลือกพื้นที่และสินค้าเกษตรมูลค่าสูง กำหนดเป้าหมายกลุ่มแปลงใหญ่เข้าร่วมโครงการจำนวน 46 กลุ่ม จาก 46 ตำบล 43 อำเภอ และ 26 จังหวัด ใน 14 ชนิดพืช ได้แก่ กล้วยหอมทอง มะม่วง มะขามหวาน มะพร้าวน้ำหอมทุเรียน มังคุด ลำไย ลิ้นจี่ ส้มโอ ส้มเขียวหวานสีทอง สับปะรดภูแล กาแฟหน่อไม้ฝรั่ง และกล้วยไม้ตัดดอก

แปลงใหญ่กล้วยไม้ ตำบลหนองนกไข่ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร แหล่งผลิตกล้วยไม้ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ

แปลงใหญ่กล้วยไม้ ตำบลหนองนกไข่ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร เกิดการรวมตัวสมาชิกเกษตรกร ผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ 21 ราย พื้นที่ให้ผลผลิตกว่า 174.5 ไร่ ประธานแปลงใหญ่ คือ นายเบญจ ปุจฉาการ ซึ่งก่อนที่รัฐบาลจะมีโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ขึ้นมา เกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อรับออเดอร์จากบริษัท ผู้ส่งออกอยู่ก่อนแล้ว เดิมทีมีสมาชิกกว่า 30 ราย แต่ด้วยวิกฤตโควิด-19 ทำให้บางส่วนล้มเลิกไป

สำหรับกล้วยไม้ที่นิยมปลูกในพื้นที่มี 2 สกุลหลัก ได้แก่ สกุลหวาย และสกุลมอคคารา มีหลากหลายสีสันสวยงามเป็นเอกลักษณ์ ทั้งสีขาว สีชมพู สีเขียว สีม่วง สีเหลือง สีส้ม สีแดง จำหน่ายทั้งในประเทศและส่งออกต่างประเทศ นิยมใช้ประโยชน์ร่วมกันในการนำไปจัดแจกัน จัดดอกไม้ในงานพิธีต่าง ๆ ตั้งแต่งานแต่งงาน งานศพ หรือประดับสถานที่ นอกจากนี้ดอกกล้วยไม้ที่คัดออก ก็สามารถนำมาพัฒนาเพิ่มมูลค่า โดยการดัดกลีบร้อยเป็นพวงมาลัยหลากหลายแบบทั้งพวงเต็ม คล้องมือ คล้องคอ พวงมาลัยแสดงความยินดี พวงมาลัยไหว้พระ ธิบั้ง เป็นต้น

ความท้าทายที่เกษตรกรแปลงใหญ่กล้วยไม้ ตำบลหนองนกไข่ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ต้องเผชิญ จากการลงพื้นที่ สำนัส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร และสำนักงานเกษตรอำเภอกะทู้ม่วน ได้เข้าไปพูดคุยกับเกษตรกรตรวจสอบพบ 5 ปัญหาหลัก ได้แก่

1 ความผันผวนของราคาผลผลิตและตลาด ราคาผลผลิตกล้วยไม้ในประเทศมีความผันผวนสูง โดยเฉพาะราคาภายในประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรในพื้นที่

2 ต้นทุนการผลิตที่สูง เช่น ปุ๋ย สารเคมี ค่าไฟฟ้า ค่าแรงงาน เป็นต้น

3 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรวดเร็ว ทำให้แมลงศัตรูพืชเพิ่มขึ้นและทนทานต่อสารเคมีมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อผลผลิตการผลิตกล้วยไม้

4 ปัญหาน้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตร สมุทรสาครเป็นจังหวัดที่ติดทะเล ตั้งอยู่ปากแม่น้ำท่าจีนมักประสบปัญหาน้ำเค็มที่รุกเข้าสู่พื้นที่การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง หากน้ำเค็มมากกว่า 0.75 กรัมต่อลิตร ทำให้ไม่สามารถใช้น้ำเพื่อรดกล้วยไม้ได้

5 ขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุน กล้วยไม้เป็นพืชมูลค่าสูงการลงทุนจึงค่อนข้างสูง แต่การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ยในห้วงเวลาก่อนการเก็บเกี่ยวประมาณ 8 - 12 เดือน เป็นสิ่งที่เกษตรกรต้องการ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้รายได้ของเกษตรกรลดลงอย่างมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเงินของครัวเรือน

5 Pain Points สู่แผนพัฒนาและการแก้ไขปัญหา

กรมส่งเสริมการเกษตรได้นำหลักการ และแนวทางพัฒนามาดำเนินการเพื่อสร้างโอกาสเติบโตให้กับเกษตรกร และสร้างรายได้ที่ยั่งยืนในอนาคต ได้แก่

การพัฒนาขยายตลาดและความร่วมมือ

การขยายช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นตลาดออนไลน์หรือออฟไลน์ ประสานงานการออกเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการส่งออก เจริญค้าต่อกับต่างประเทศเพื่อส่งออกกล้วยไม้แถบเอเชียมากขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามและตรงตามความต้องการของตลาด "Modern Trade" และตลาดออนไลน์ จะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตกล้วยไม้

การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อแก้ปัญหาและลดต้นทุนการผลิต

เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตปุ๋ย การใช้ปุ๋ยผสมเองตามสูตรที่ต้องการ แนวทางการใช้สารเคมีและชีวภัณฑ์ที่เหมาะสม ช่วยลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ แนวทางในการใช้โซลาร์เซลล์ หรือพลังงานแสงอาทิตย์ กับอุปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรือนกล้วยไม้เพื่อลดต้นทุนการใช้ไฟฟ้า โรงเรือนกล้วยไม้อัจฉริยะหลังการเก็บเกี่ยว การนำหุ่นยนต์ เข้ามาช่วยลดการใช้แรงงาน การใช้กักตักกาวเหนียวเพื่อควบคุมการระบาดของแมลงศัตรูพืช วางแผนการผลิดกล้วยไม้โดยใช้วิธี ปลุกเหลื่อมเวลาเพื่อให้ผลผลิตมีอย่างต่อเนื่องขายได้ตลอดทั้งปี ส่วนการแก้ปัญหาหน้าเค็มรุกพื้นที่ ส่งเสริมให้ใช้ระบบ การฝาระวัง ประเมินความเสี่ยง การแจ้งเตือน พร้อมวางแผนบริหารความเสี่ยงร่วมกับเจ้าหน้าที่ เช่น การเตรียมน้ำต้นทุนไว้ ให้เพียงพอ การบริหารจัดการน้ำให้มีปริมาณเพียงพอในการผลักต้นน้ำเค็ม เป็นต้น

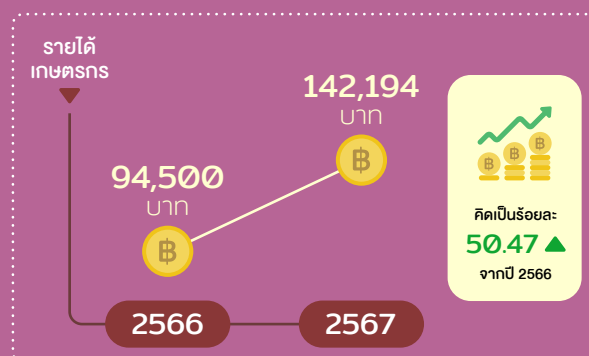

การสร้างความมั่นคงทางการเงิน

ประสานงานกับแหล่งเงินทุน สถาบันการเงิน และหน่วยงานต่าง ๆ ช่วยหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้กับเกษตรกร

ผลลัพธ์ที่ได้สะท้อนถึงความสำเร็จ ในการปรับตัวและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

โดยในปี 2566 รายได้ของเกษตรกรอยู่ที่ 94,500 บาทต่อครัวเรือน แต่หลังจากที่มีการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการเกษตรในปี 2567 รายได้กลับเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้รายได้ในปี 2567 เพิ่มขึ้นเป็น 142,194 บาท ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.47 จากปี 2566 ถือเป็นความสำเร็จของแปลงใหญ่กล้วยไม้ในสมุทรสาครที่ไม่ใช่แค่ตัวเลขรายได้เพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่เป็นเครื่องพิสูจน์ถึงพลังของการร่วมมือกัน และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับชีวิตเกษตรกรและชุมชน ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย พร้อมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ความสำเร็จของแปลงใหญ่กล้วยไม้ ตำบลหนองนกไข่ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ได้ก้าวสู่จุดเริ่มต้นของการพัฒนาอุตสาหกรรมกล้วยไม้ในท้องถิ่นให้เติบโตขึ้น และพร้อมที่จะขยายผลไปยังเกษตรกรในท้องถิ่นอื่น ๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้ทุก ๆ ท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้จากสินค้าเกษตรมูลค่าสูงได้อย่างยั่งยืนและเกษตรกรสามารถยืนหยัดและเติบโตในเส้นทางของตัวเองได้อย่างมั่นคง

นายงยุทธ ศรีจินดา

ที่ปรึกษาแปลงใหญ่กล้วยไม้ตำบลหนองนกไข่ ผู้พลิกวิกฤต ให้เป็นโอกาส

"ทุกความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่
ล้วนเริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ"

คำกล่าวนี้สะท้อนชีวิตของ "นายงยุทธ ศรีจินดา" ที่ปรึกษาแปลงใหญ่กล้วยไม้ตำบลหนองนกไข่ อำเภอกะทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ได้อย่างชัดเจน

หากย้อนกลับไปเมื่อเกือบ 40 ปีก่อน ไม่มีใครคาดคิดว่าเกษตรกรหนุ่มผู้หลงใหลในกล้วยไม้คนนี้จะสามารถพัฒนาพื้นที่เพียง 1 งาน ที่เริ่มทดลองปลูกกล้วยไม้สกุลหวาย พันธุ์ปอมปาดัวร์ ให้เติบโตกลายเป็นธุรกิจส่งออกที่มีพื้นที่ปลูกถึง 50 ไร่ ในวันนี้ "ดรีมฟลาวเวอร์" หรือ Dream Flower ไม่ใช่เพียงแค่แบรนด์สินค้า แต่เป็นความฝันที่เป็นจริงของชายผู้หนึ่งที่เลือกเดินบนเส้นทางเกษตรกรรมด้วยความรักและศรัทธา

16

วารสารส่งเสริมการเกษตร

จุดเริ่มต้นของความสำเร็จ

จุดเริ่มต้นบนเส้นทางกล้วยไม้ของนายงยุทธเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2526 เมื่อครอบครัวของเขาได้ทดลองปลูกกล้วยไม้สกุลหวาย พันธุ์ปอมปาดัวร์ บนพื้นที่เพียง 1 งาน ด้วยใจรักและความชื่นชอบในกล้วยไม้ ทำให้เขาตัดสินใจเดินบนเส้นทางอาชีพเกษตรกร โดยเริ่มจากการสมัครเป็นยุวเกษตรกรเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการเกษตร

ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 นายงยุทธเริ่มต้นผลิตและทำการตลาดในนามของตนเอง ความมุ่งมั่นและผลงานที่โดดเด่นทำให้ในปี พ.ศ. 2535 เขาได้รับคัดเลือกเป็นเกษตรกรที่มีผลงานการปลูกกล้วยไม้ดีเด่น และได้นำผลงานไปแสดงที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญเมื่อมีลูกค้าชาวญี่ปุ่นมาเจรจาธุรกิจเปิดโอกาสให้เขาได้ขยายตลาดสู่การส่งออกไปยังต่างประเทศเป็นครั้งแรก

การเรียนรู้จากความท้าทายและการปรับตัว

ชีวิตไม่ได้โรยด้วยกลีบดอกไม้เสมอไป หลังจากส่งออกกล้วยไม้ไปยังประเทศญี่ปุ่นได้ไม่นาน เกิดเหตุแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ ลูกค้านำกล้วยไม้มาชำระเงินได้ ทำให้นายงยุทธขาดทุนถึง 3 ล้านบาท วิกฤตครั้งนี้กลับเป็นบทเรียนสำคัญที่ทำให้เขามองเห็นว่ากล้วยไม้เป็นพืชที่มีมูลค่าสูงและมีศักยภาพในการสร้างรายได้ แทนที่จะยอมแพ้ เขากลับมุ่งมั่นเรียนรู้การทำธุรกิจส่งออกควบคู่ไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต

ในปี พ.ศ. 2540 นายงยุทธเริ่มต้นทำธุรกิจ OEM และสร้างตราสินค้า "ศรีจินดาออร์คิด" จากนั้นได้พัฒนาต่อยอดเป็น "ดรีมฟลาวเวอร์" (Dream Flower) เพื่อให้ลูกค้าต่างประเทศจดจำง่ายขึ้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2549 ได้จดทะเบียนธุรกิจในนามบริษัท ดรีมฟลาวเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด พร้อมกับได้รับการรับรองมาตรฐานจากกรมวิชาการเกษตร และมาตรฐานคู่ค้าจากประเทศญี่ปุ่น

การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิต

หนึ่งในเหตุผลสำคัญที่ทำให้นายงยุทธประสบความสำเร็จคือความไม่หยุดนิ่งในการพัฒนานวัตกรรมและใส่ใจกล้วยไม้ไม่เปลี่ยนแปลง เขาสามารถคิดค้นและพัฒนาพันธุ์กล้วยไม้ใหม่ได้ถึง 2 พันธุ์ ได้แก่

Dream Pink

มีกลีบดอกขาวอมชมพู/
ชมพูอ่อน

Lovely Pink

มีกลีบดอกสีอมชมพู/
ขอบระบายขาว

เหมาะสำหรับใช้ทำช่อบูเก้ และส่งออกปริมาณมากไปยังประเทศญี่ปุ่น

นวัตกรรมที่โดดเด่นอีกประการหนึ่งคือ "กระบอกชะลอชรา" ที่เขาคิดค้นขึ้น โดยดัดแปลงอุปกรณ์แช่กล้วยไม้ โดยใช้ท่อพีวีซี เชื่อมติดกับถาดด้วยซิลิโคน ทำให้สามารถแช่กล้วยไม้ในแนวตั้ง ลดการบอบช้ำจากการกดทับ ลดปริมาณการใช้น้ำยาลง 5 เท่า และยืดอายุกล้วยไม้ได้นานถึง 3 เท่าจากสภาพปกติ

นอกจากนี้ยังคิดค้นสูตรน้ำยายืดอายุกล้วยไม้เฉพาะของตนเอง ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ผสมน้ำยาแทนแรงงานคน เพื่อลดความผิดพลาด สร้างห้องควบคุมอุณหภูมิที่ 24 องศาเซลเซียส เพื่อลดการคายน้ำของกล้วยไม้ระหว่างการแช่น้ำยา และคิดค้นเครื่องบรรจุอาหารหลอดด้วยระบบสุญญากาศ ที่สามารถบรรจุอาหารลงในหลอดได้ 1,000 หลอดภายในเวลาเพียง 5 นาที

อีกหนึ่งความสำเร็จ คือการเป็นผู้ริเริ่มพัฒนาห้องรมยาคอนกรีต โดยใช้สัณฐานพิเศษเพื่อป้องกันการรั่วซึมของเมทิลโบรไมด์ ซึ่งกลายเป็นห้องต้นแบบในการยกมาตรฐานห้องรมเมทิลโบรไมด์ กล้วยไม้ จนได้รับการรับรองมาตรฐานหลักปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงรมเมทิลโบรไมด์ (Good Fumigation Practices) จากกรมวิชาการเกษตร

การทำการเกษตรอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นายงยุทธให้ความสำคัญกับการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เขาลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลงร้อยละ 30 - 40 โดยหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดน้ำ ซึ่งนอกจากจะช่วยรักษาสีของกล้วยไม้แล้ว ยังช่วยลดต้นทุนการผลิตลงร้อยละ 10 - 20

อีกทั้งเขายังใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน ทั้งการเลือกใช้พันธุ์ต้านทานโรค การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาแทนสารเคมีในช่วงฤดูหนาว การใช้เชื้อราบีวาเวอร์เรียกำจัดแมลงศัตรูพืช และการใช้กับดักกาวฟีโรโมนล่อแมลง

นอกจากนี้ เขายังมีการจัดการสิ่งแวดล้อมในสวน เช่น การรักษาความชื้นหน้าดินโดยการขังน้ำในท้องร่องในช่วงแล้ง เพื่อลดอุณหภูมิในสวนและลดผลกระทบจากอุณหภูมิที่สูงขึ้น รวมถึงการนำวัสดุปลูก (กาบมะพร้าว) ที่เสื่อมสภาพมาทำปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงดิน หรือแจกจ่ายให้กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ไม้ผลในจังหวัดสมุทรสาครได้นำไปใช้งาน

บทบาทในการพัฒนาและ แบ่งปันความรู้สู่ชุมชน

ความสำเร็จของนายยงยุทธไม่ได้จำกัดอยู่เพียงธุรกิจของตนเอง เขายังเป็นผู้นำในการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชน โดยเป็นที่ปรึกษาสหกรณ์ผู้ประกอบการกล้วยไม้ไทย จำกัด คณะกรรมการด้านการตลาดแปลงใหญ่กล้วยไม้หนองนกไข่ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการต่าง ๆ ทั้งในด้านการเกษตร การศึกษา และการพัฒนาชุมชน

นอกจากนี้ สวนกล้วยไม้ของเขายังเปิดเป็นสถานที่อบรม ให้ความรู้ ศึกษาดูงาน และฝึกงานแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (เครือข่าย) ด้านไม้ดอกไม้ประดับ และเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการผลิตกล้วยไม้คุณภาพเพื่อการส่งออก

18

วารสารส่งเสริมการเกษตร

การสร้างความยั่งยืน และการถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่

เส้นทางสู่ความสำเร็จของนายยงยุทธเต็มไปด้วยบทเรียนมากมาย ทั้งการมองวิกฤตเป็นโอกาส การพัฒนาไม่หยุดนิ่ง การสร้างแบรนด์ การทำธุรกิจอย่างยั่งยืน และการแบ่งปันความรู้ ทำให้ในวันนี้ เขาไม่เพียงสร้างธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ แต่ยังวางรากฐานสำหรับคนรุ่นต่อไป โดยมีทายาทสืบทอดการทำเกษตร คือ บุตรชายซึ่งปัจจุบันเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) พร้อมทั้งจะพัฒนาและต่อยอดความสำเร็จต่อไป

จากเกษตรกรผู้หลงใหลในกล้วยไม้ ผู้นำธุรกิจส่งออกระดับโลก นายยงยุทธ ศรีจินดา คือ แบบอย่างของความสำเร็จที่เกิดจากความมุ่งมั่น ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ไม่หยุดนิ่ง ซึ่งคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับเกษตรกรไทยในยุคปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา **DOX**

ผลิตภัณฑ์อันเป็นเอกลักษณ์ แปลงใหญ่กล้วยไม้ตำบลหนองนกไข่ ความงามที่ร้อยเรียงด้วยรักที่คุณสัมผัสได้

เคล็ดลับสู่ความสำเร็จ

“ ผลิตกล้วยไม้คุณภาพ
รักษามาตรฐาน
เพิ่มช่องทางการตลาด
เพิ่มมูลค่าสินค้ากล้วยไม้ใน
รูปแบบต่าง ๆ ”

คือ หัวใจสำคัญที่นำพากลุ่มแปลงใหญ่กล้วยไม้ตำบลหนองนกไข่ ไปสู่ความสำเร็จ พวกเขาไม่เคยหยุดนิ่งที่จะพัฒนาตนเอง และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อสร้างสรรค์กล้วยไม้ที่ดีที่สุด

ผลิตภัณฑ์คุณภาพที่โดดเด่น

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแปลงใหญ่กล้วยไม้หนองนกไข่สร้างความประทับใจให้กับผู้ที่ได้พบเห็น มีความโดดเด่นด้วยคุณภาพระดับส่งออก โดยมีผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่

ช่อดอกกล้วยไม้สกุลหวาย

สดใหม่ สวยงาม
คงทนต่อการขนส่งระยะไกล

พวงมาลัยดอกกล้วยไม้สด

งานศิลปะประณีตที่ผสมผสานความงาม
ของดอกกล้วยไม้กับภูมิปัญญาไทย

บุเก้ช่อดอกกล้วยไม้สกุลหวาย

สร้างสรรค์ตามความต้องการ
ของลูกค้าทั้งในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

ด้วยการผลิตมาตรฐาน GAP คู่ค้ากล้วยไม้อย่างเคร่งครัด ทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศโดยมีตลาดส่งออกกล้วยไม้ที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา เวียดนาม ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และอิตาลี

เส้นทางแห่งการพัฒนาจากอดีตจวบจนปัจจุบัน

2560

จุดเริ่มต้นการรวมตัวสู่ความเข้มแข็ง

จากปัญหาด้านการตลาด ราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิตสูง และการระบาดของศัตรูพืช ในปี พ.ศ. 2560 เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้จำนวน 26 ราย ในพื้นที่ตำบลหนองนกไข่ และตำบลบางยาง อำเภอกะทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ได้รวมตัวกันจัดตั้ง "กลุ่มแปลงใหญ่กล้วยไม้ ตำบลหนองนกไข่ อำเภอกะทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร" เพื่อแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ของการปลูกกล้วยไม้ปัจจุบัน มีสมาชิก 21 คน พื้นที่ปลูกประมาณ 335 ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิตกว่า 174.5 ไร่ โดยมี นายเบญจ ปุจฉากร เป็นประธานแปลงใหญ่ และนายยงยุทธ ศรีจินดา ประธานกรรมการบริษัท ตรีมฟลาวเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ผู้ส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกไปยังประเทศญี่ปุ่น เป็นที่ปรึกษา

2560-2562

การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์

ดำเนินการโครงการส่งเสริมระบบแบบแปลงใหญ่โดยมีกิจกรรมการจัดอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตโดยส่งเสริมการพัฒนาแปลงใหญ่ 5 ด้าน ได้แก่

- 1 การลดต้นทุนการผลิต
- 2 เพิ่มผลผลิต ผสมปุ๋ยใช้เอง
- 3 พัฒนาคุณภาพ/พัฒนาให้ได้มาตรฐาน การผลิตตามมาตรฐาน GAP กล้วยไม้(การคัดแยกช่อดอกกล้วยไม้ที่มีคุณภาพก่อนส่งจำหน่ายปราศจากโรคและแมลง)
- 4 บริหารจัดการ มีคณะกรรมการกลุ่ม แบ่งหน้าที่
- 5 การจัดการด้านการตลาด เช่น การตลาดออนไลน์

2563-2566

การพัฒนากล้วยไม้คุณภาพ

การผลิตกล้วยไม้ให้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การผลิตตามมาตรฐานคู่ค้ากล้วยไม้ และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตกล้วยไม้คุณภาพ

2567-ปัจจุบัน

การยกระดับผลิตภัณฑ์กล้วยไม้

การผลิตกล้วยไม้ให้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การผลิตตามมาตรฐาน GAP คู่ค้ากล้วยไม้ และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตกล้วยไม้คุณภาพ

การสนับสนุนจากภาครัฐ พลังขับเคลื่อนสู่ความก้าวหน้า

ความสำเร็จของกลุ่มแปลงใหญ่กล้วยไม้ตำบลหนองนกไข่ ไม่ได้เกิดขึ้นโดยลำพัง แต่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะกรมส่งเสริมการเกษตรที่ให้การสนับสนุนในหลายด้าน เช่น การจัดสรรงบประมาณโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่โดยส่งเสริมการพัฒนาแปลงใหญ่ 5 ด้าน การขับเคลื่อนโครงการ 1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง การสร้างช่องทางการตลาดทั้งออนไลน์ www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com ของกรมส่งเสริมการเกษตรและออฟไลน์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และแบรนด์สินค้าโดยสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตรร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาครและสำนักงานเกษตรอำเภอกระทุ่มแบน ได้วิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของกลุ่มแปลงใหญ่ พร้อมออกแบบโลโก้และสนับสนุนกล่องบรรจุภัณฑ์เพื่อเป็นต้นแบบและใช้ประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่มแปลงใหญ่ ฯ และการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิตและด้านแหล่งเงินทุน จากการสนับสนุนของภาครัฐดังกล่าวทำให้ กลุ่มแปลงใหญ่ฯ สามารถพัฒนาศักยภาพและขยายธุรกิจได้อย่างมั่นคง

สไบพลัดกันก็ติดต่อก็ได้

นายเบญจ ปุจฉากร

ประธานกลุ่มแปลงใหญ่กล้วยไม้

นายยงยุทธ ศรีจินดา

ที่ปรึกษากลุ่มแปลงใหญ่กล้วยไม้

หมู่ 2 ตำบลหนองนกไข่
อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

081 443 4634
081 694 2775

อนาคตของผลิตภัณฑ์กล้วยไม้แปรรูปแปลงใหญ่กล้วยไม้ตำบลหนองนกไข่

ด้วยรากฐานที่มั่นคงและวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล กลุ่มแปลงใหญ่กล้วยไม้หนองนกไข่ มองไปข้างหน้าด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งในด้านการผลิตไม่ว่าจะเป็นการพัฒนากล้วยไม้สายพันธุ์ใหม่ที่ตอบโจทย์ตลาดโลก การลงทุน ในโรงเรือนกล้วยไม้อัจฉริยะและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวที่ช่วยยืดอายุช่อดอกกล้วยไม้เป็นต้นรวมทั้งรักษาคุณภาพและมาตรฐานกล้วยไม้ และด้านการตลาด การขยายช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์กล้วยไม้แปรรูปกับบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เพื่อจำหน่ายสินค้าผ่านแอปพลิเคชันของร้านสะดวกซื้อ (เซเว่น-อีเลฟเว่น) ปัจจุบันได้ผ่านการพิจารณาแล้ว คาดว่าจะสามารถเริ่มจำหน่ายสินค้าได้ในช่วงเดือนเมษายน 2568 เป็นต้นไป ทำให้ผู้บริโภคสามารถสั่งซื้อในช่องทางออนไลน์ได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น

จากวันนั้นถึงวันนี้ เส้นทางแห่งความสำเร็จของกลุ่มแปลงใหญ่กล้วยไม้หนองนกไข่ แสดงให้เห็นถึงพลังแห่งการรวมกลุ่ม นวัตกรรม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างไม่หยุดยั้งจากผู้ผลิตกล้วยไม้พื้นฐาน สู่ผู้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์แปรรูปมูลค่าสูงที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล **DOX**

อนาคตกล้วยไม้ตัดดอก ในยุค Carbon Footprint ความงามที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

“กล้วยไม้” เป็นสินค้าส่งออกทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย สร้างรายได้กว่า 2 พันล้านบาทต่อปี จากพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 16,447 ไร่ แต่อย่างไรก็ตาม ภาคการเกษตรมีส่วนถึงร้อยละ 15 ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยทั้งหมด ซึ่งมีปริมาณ 67.87 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ซึ่งกิจกรรมการผลิตกล้วยไม้ที่ส่งผลให้เกิด Carbon Footprint ได้แก่ การใช้ไฟฟ้าในห้องปฏิบัติการ การใช้พลังงานในการสูบน้ำเข้าพื้นที่เกษตร และการใช้สารเคมีเพื่อการจัดการผลผลิตและป้องกันกำจัดโรคแมลง

การลด Carbon Footprint เป็นสิ่งสำคัญในการบรรเทาปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาคเกษตร และลดปริมาณ Carbon Footprint ที่เกิดขึ้น

รู้จักกับ Carbon Footprint

Carbon footprint หมายถึง ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (โดยเฉพาะก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์) ที่ปล่อยออกมาจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การบริโภค การขนส่ง หรือการใช้ชีวิตประจำวัน โดยวัดออกมาในหน่วยของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ในหน่วยที่มักใช้คือ “ตัน CO₂ เทียบเท่า” ซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้เปรียบเทียบศักยภาพในการทำให้เกิดภาวะโลกร้อนของก๊าซเรือนกระจกชนิดต่าง ๆ

ที่มา : www.dir.co.th, www.dittothailand.com,
thaicarbonlabel.tgo.or.th

แนวทางในการลด Carbon Footprint กิจกรรมการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้

จากการสำรวจของสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สวก. (2564) พบว่า สวนกล้วยไม้ใช้น้ำปริมาณมาก ถึง 2,500 ลิตร ต่อไร่ต่อครั้ง เพราะใช้หัวจ่ายน้ำขนาดใหญ่และให้น้ำเกินความจำเป็น ส่วนการใช้สารเคมี (120-240 ลิตร ต่อไร่ต่อครั้ง ทุก 5-7 วัน) ก็เป็นอีกสาเหตุสำคัญของการปล่อยมลพิษ

การจัดการน้ำ

เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm) ที่นำมาใช้ในปี 2566 - 2567 โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้แสดงให้เห็นถึงการลดการใช้น้ำได้ถึงร้อยละ 30

ให้น้ำตามสภาพอากาศจริง ไม่ใช่ตามตารางประจำ

ติดตั้งหัวจ่ายน้ำเฉพาะจุด ไม่ฉีดย้ำทั่วทั้งแปลง

ใช้ระบบอัตโนมัติที่ให้น้ำตามความต้องการของพืช

ใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ใช้วัสดุปลูกจากเศษวัสดุการเกษตรและเศษวัสดุจากหลังคาซีเมนต์

ลดการใช้วัสดุที่ปล่อย CO₂ สูงในการสร้างโรงเรือน

ใช้ไฟฟ้าแทนรถยนต์ในการขนส่งภายในฟาร์ม

การจัดการขยะอย่างยั่งยืน

แปรรูปขยะเกษตรเป็นวัสดุที่ใช้ประโยชน์ได้อีก

ทำขยะให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า

ลดการทำกิจกรรมที่ต้องเผาไหม้หรือย่อยสลายวัสดุธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงด้านพลังงาน

การสูบน้ำเพื่อการเกษตรใช้ไฟฟ้าถึง 408 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ซึ่งเทียบเท่ากับ 208.61 ล้าน kgCO₂e ต่อชั่วโมง การเปลี่ยนไปใช้แหล่งพลังงานสะอาด มีศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

การติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลมสำหรับการสูบน้ำ

เครื่องมือที่ประหยัดพลังงาน

ลดการใช้เครื่องจักรที่ต้องใช้น้ำมัน

ลดการใช้สารเคมี

ส่งเสริมให้เกษตรกรผสมปุ๋ยที่ปล่อยคาร์บอนน้อยใช้เอง

วิจัยสารสกัดธรรมชาติทดแทนสารเคมี

ฝึกอบรมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) และ การใช้กับดักกาวเหนียว

ลดปุ๋ยที่มีไนโตรเจนซึ่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง

ใช้สารกำจัดศัตรูพืชจากธรรมชาติแทนสารเคมี

ในปี 2568 กรมส่งเสริมการเกษตรมีแผนที่จะทดสอบวิธีเพิ่มประสิทธิภาพการให้น้ำและปุ๋ยอย่างต่อเนื่อง พร้อมส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยที่ผสมเอง ใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันโรค และใช้วิธี IPM รวมถึงกับดักกาวเหนียวจับแมลง

การปรับเปลี่ยนเหล่านี้ไม่เพียงช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังช่วยให้อุตสาหกรรมกล้วยไม้ไทยเติบโตอย่างยั่งยืน และเป็นต้นแบบให้กับพืชมูลค่าสูงชนิดอื่น ๆ ได้อีกด้วย **DOE**

CO₂

"สวยทน สดนาน"

เคล็ดลับการยืดอายุความงามของกล้วยไม้ตัดดอกในแจกัน

ดอกไม้ เปรียบเสมือนอาหารตาและอาหารใจที่ช่วยเติมเต็มพื้นที่รอบตัวให้มีชีวิตชีวา ไม่ว่าจะเป็นบนโต๊ะทำงานในห้องรับแขก หรือแม้แต่บนจานอาหาร การได้สัมผัสกับสีสันและความงามของดอกไม้ช่วยเพิ่มความสดชื่นให้กับวันของผู้พบเห็น แต่ปัญหาที่มักพบเสมอ คือ ทำอย่างไรให้ดอกไม้คงความสดได้นานขึ้น?

กล้วยไม้ตัดดอก

กล้วยไม้ เป็นหนึ่งในดอกไม้ที่ได้รับความนิยมในการนำมาจัดแจกัน ด้วยความหลากหลายของสีและรูปร่างที่งดงาม ทำให้กล้วยไม้เป็นตัวเลือกยอดนิยมสำหรับตกแต่งบ้านและสำนักงาน โดยเฉพาะกล้วยไม้สกุลหวาย เพราะอายุการใช้งานยาวนานกว่ากล้วยไม้ชนิดอื่น หากดูแลอย่างถูกวิธีสามารถอยู่ได้นาน 7 - 14 วัน

การเลือกซื้อกล้วยไม้ตัดดอก

กล้วยไม้สกุลหวาย เป็นกล้วยไม้อยอดนิยมที่ถูกนำมาใช้ปักแจกัน เพราะมีความสวยงามและทนทาน การเลือกซื้อกล้วยไม้สกุลหวายให้ได้คุณภาพดี ควรตรวจสอบจุดสำคัญ ดังนี้

กลีบดอก

กลีบดอก สวยสด มีสีตรงตามพันธุ์ ปราศจากร่องรอยโรคหรือแมลง

ดอกตูม

เมื่อบีบเบา ๆ ต้องมีความแข็ง ไม่เหี่ยวยุ่น

ก้านช่อดอก

ต้องเขียวสด แข็งแรง ไม่มีรอยพับหรือรอยหัก

นอกจากนี้ ควรเลือกช่อที่มีดอกตูมประมาณ 1 ใน 3 ของดอกทั้งหมดในช่อ เพื่อให้ทยอยบานและสวยงามไปได้นาน ช่อที่บานเต็มทั้งช่อแล้วมักจะมียาอายุการใช้งานที่สั้นกว่า

การยืดอายุกล้วยไม้ตัดดอกจากงองอูใช้ภายในบ้าน

การยืดอายุกล้วยไม้ตัดดอกให้สดนาน ไม่จำเป็นต้องใช้สารละลายเคมีที่มีราคาสูง โดยสามารถเตรียมสารละลายได้เองจากงองอูภายในบ้าน ด้วยส่วนผสมง่าย ๆ เพียง 3 ชนิด ดังนี้

ส่วนผสม (สำหรับน้ำ 500 มล.)

1	 น้ำตาลทราย 1 ช้อนชา	เป็นแหล่งอาหารทดแทนการสังเคราะห์แสงจากต้นแม่
2	 น้ำส้มสายชู 1 ช้อนชา	ยับยั้งการทำงานของแบคทีเรีย
3	 ยาพารา 1/2 เม็ด (บดละเอียด)	ป้องกันการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์

การผสมน้ำยาทำได้ง่าย ๆ เพียงละลายส่วนผสมทั้งหมดในน้ำสะอาด คนให้เข้ากัน แล้วทิ้งไว้ประมาณ 5 นาที ก่อนนำมาใช้เพื่อให้ส่วนผสมละลายเข้ากันได้ดี

เทคนิคการตัดก้านดอกและการดูแล

นอกจากการใช้สารละลายแล้ว การตัดก้านดอกกล้วยไม้อย่างถูกวิธีก็มีความสำคัญต่อการยืดอายุการใช้งานดอกกล้วยไม้ไม่แพ้กัน

ตัดก้านช่อดอกเฉียง 45 องศาเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการดูดน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซึม

ควรใช้กรรไกรหรือมีดคม ๆ ตัด หลีกเลี่ยงการหักหรือบิดก้านดอก เพราะจะทำให้ท่อลำเลียงน้ำเสียหาย

ทุก 3 วัน ควรเปลี่ยนน้ำและตัดก้านช่อดอกใหม่อีกครั้ง

ด้วยเคล็ดลับง่ายๆ เหล่านี้ คุณก็จะสามารถยืดอายุดอกกล้วยไม้ในแจกันที่บ้านได้นานถึงหนึ่งสัปดาห์ เพื่อให้บ้านของคุณเต็มไปด้วยความสดชื่นและมีชีวิตชีวาจากความงามของกล้วยไม้ได้ยาวนานยิ่งขึ้น **DOE**

กรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร 2143/1 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

www.doe.go.th

